

SZÁZÖTVEN ÉVE
SZÜLETETT
KAÁN KÁROLY
(1867–2017)

Szerkesztette: Szakács László
(A 2007. évi jubileumi kiadvány szövege alapján.)
Társszerkesztők: Dr. Sárvári János, Nagy László
Olvasószerkesztő: Campos Mária

Kiadó: Országos Erdészeti Egyesület
Felelős kiadó: Zambó Péter elnök

Könyvterv, borítóterv: Jeney Zoltán
Tördelés, nyomdai előkészítés: Phyteas Könyvmanufaktúra
Nyomdai kivitelezés: PR Innovation Kft.
Felelős vezető: Komornik Ferenc

ISBN...

A kézirat sokszorosítása, az illusztrációk felhasználása
szerzői joghoz kötött,
kizárólag a kiadó engedélyével lehetséges.

Elnöki ajánló

KAÁN KÁROLY ÉLETÚTJA

Emlékezünk a 150 éve született Kaán Károly erdőmérnök-államtitkárra, akadémikusra, gazdaságpolitikusra, a 20. század legnagyobb magyar erdészére, a hazai természetvédelem és az Alföld-fásítás apostolára, tanítómeszterünkre. Sokoldalú, gazdag munkásságát a szűkre szabott keretek között az alábbiakban igyekszünk röviden bemutatni.

Életének és tevékenységének méltatásakor figyelembe kell venni azt a kort, amelyben élt és munkálkodott. 1867 és 1940 között a magyar és a világtörténelemben rendkívüli, sorsdöntő változások, átalakulások zajlottak, amelyek jelentős hatással voltak életpályájára. A kiegyezés utáni boldog békeidőket követően a trianoni béke első revízióját és a második világháború kitörését is megérte.

Kaán Károly a kiegyezés évében, 1867. július 12-én született Nagykanizsán. A nagypapa, Kaan Ferenc Dávid – 9 gyermeke volt – és bátyja, Kaan Sámuel kereskedők 1818-ban olyan új gyapjútisztítási módszert találtak ki, amely szakmai elismerést aratott. 1825 körül elsőként ők szállítottak magyar gyapjút a londoni textilpiacra.

Kaan Henrik Sámuel többek között felismerte a parádi ásványvizek gyógyerejét, és ennek helyszíni kiaknázására nagyszabású építkezésekbe kezdett. A magyar kereskedelem fellendítésével kapcsolatos tevékenységéért 1826-ban I. Ferenc császár, magyar király nemesi rangra emelte.

Kaán Károly apja és két nagybátyja ügyvéd volt, nyíltan támogatták az 1848-as eszméket, beléptek a nemzetőrségbe, amiért az 1849-es bukás utáni vészidőszakban megtorlásban volt részük. Emiatt a család anyagi helyzete alapjaiban rendült meg.

Kaán Károly szülei, nagyszülei, nagybátyjai széles látókörű, tanult, több nyelven beszélő, művelt emberek voltak. Jó kapcsolatban álltak Nagykanizsa, Budapest, Bécs gazdasági, pénzügyi és politikai intézményvezetőivel.

A családban tapasztalható hazafiság, a nemzetközi távlatokban való gondolkodás, a tudás, a szorgalom bizonyára példa volt az ifjú Kaán Károly számára. Tetten érhetjük egy feltörekvő polgári család küzdelmes életét a feudális rend megszűnésének és a polgári rend kialakulásának kezdeti időszakában.

*Kaán Károly édesapja és édesanyja.
Farkas Dénes gyűjteményéből (a továbbiakban FD).*

A legújabb, eddig ismeretlen dokumentumok azt bizonyítják, hogy iskolaévei sokkal küzdelmesebbek, nehezebbek és bonyolultabbak voltak, mint eddig ismertük. Gyermek- és ifjúkorának sorsfordító körülményei feltehetően meghatározták későbbi egyéniségét.

Édesanyja, Thenn Anna Mária nagy műveltségű asszony volt. Nagykanizsán hunyt el 1931-ben, 93 éves korában. A Kaán család ősi fészke – Kaán Károly szülőháza – a régi Kereszt (ma Hunyadi) utcában volt, de az épületet azóta már lebontották. Itt helyezték el az első emléktábláját is. Négyen voltak testvérek. A nagykanizsai házban élt nővére is mint igazgató tanító 81 éves korában, 1943-ban bekövetkezett haláláig.

A hatéves Kaán Károly korán árván maradt – váratlanul hunyt el az édesapja –, és iskoláztatása sok gondot okozott. Nagykanizsán, a piarista gimnáziumban érettségizett 1885-ben. Érdekes adalék, hogy gimnáziumi évei alatt különórákon zenét tanult, amely tudását később a Selmeczi Akadémián töltött diákévei alatt jól hasznosította.

A miklósfai uradalmi főerdész, Krug József – aki nagybátyja volt – kedveltette meg vele az erdőt, a természetet, s a gimnáziumi tanulmányok befejeztével az ő hatására jelentkezett a Selmecebányai Bányászati és Erdészeti Akadémiára. Krug József ismert és elismert szakember volt. Személyesen jelen volt az Országos Erdészeti Egyesület, vagyis jogelődje, a Magyar Erdész Egylet 1866. december 9-én és 10-én tartott rendkívüli alapító közgyűlésén.

Kaán Károly 1888-ban fejezte be tanulmányait, s mint levelében írta: „Végzett erdész akadémikus térhetek haza jó anyánk örömére.”

*Kaán Károly
akadémiai rajzfel-
adata, aláírásával*

*Selmecebányai
diákzenekar. A hátsó
sorban nagybőgővel
a kezében Kaán
Károly.*

Kaán Károly ekkor még mindig az árvaszék jogi hatalma alatt állott, külön kellett kérni a nagykorúsítását, ami bizonyára nem volt kellemes egy 21 éves végzett erdőmérnök számára.

Kötelező gyakornoki idejét Batthyány Ilona grófnő uradalmában kezdte meg, majd a hátralévő időt 1889. március 27-től a kincstári Besztercebányai Magyar Királyi Erdőigazgatóságnál mint műszaki díjnok fejezte be.

1890 őszén a sikeres erdészeti államvizsga után tovább maradt a Besztercebányai Erdőigazgatóságnál, ahol nagyon meg voltak elégedve addigi munkájával. 1892-ben erdészjelöltté, majd 1895-ben erdösszé, 1901. április 1-jén már főerdösszé, 1907 augusztusában pedig erdőmesterré nevezte ki a földművelésügyi miniszter.

1898-ban elnyerte a *Magyar Erdészet Nagyösztöndíja* pályázatát, amely egyéves külföldi tanulmányutat biztosított számára. Az első félévet a Karlsruhei Műszaki Egyetemen töltötte, majd Baden-Schwarzwald, Württemberg, Bajorország, Svájc, Ausztria, Galícia és Bukovina erdőgazdaságait tanulmányozta.

Kinyílt előtte a világ. Egy európai kitekintésű, széles látókörű, nagy szakmai tapasztalattal bíró Kaán Károly jött haza. Eltökélt szándéka volt, hogy a hazai viszonyokra igyekszik átültetni és alkalmazni a kint látottakat. Tapasztalatait az *Erdészet Lapok*ban megjelent cikkében összegezte.

Külföldi útja során – később még többször volt lehetősége utazni – az Európában akkor még gyerekcipőben járó természetvédelmi törekvésekkel is megismerkedett. Egymás után jelentek meg az erdőgazdálkodással, erdészetpolitikával kapcsolatos cikkei, amelyek országos ismertséget hoztak számára.

Kaán Károly
30 éves korában (FD)

Személyesen ismerte a tübingeni, karlsruhei, zürichi és müncheni egyetemek és a bécsi földművelési főiskola tanári karát, továbbá több német erdészeti szaklap szerkesztőjét, s nagy részükkel sűrű levelezésben is állt. Jól beszélt németül, és besztercebányai munkája során a tót nyelvet is megtanulta.

1908-ban a Földművelésügyi Minisztériumi kincstári erdők I/B főosztályához nevezték ki. Darányi Ignác miniszter megbízásából a következő évben írta meg a *Természeti emlékek fenntartása* című művét.

1912-ben a Magyar Minisztertanács Kaán Károly erdőtanácsost küldte ki a svájci kormány javaslatára alakítandó Állandó Nemzetközi Természetvédelmi Bizottságba.

Ugyanebben az évben a kincstári erdők gazdasági és igazgatási ügyosztályának a vezetője lett, majd 1914-ben természetvédelmi kormánybiztosi kinevezést kapott. Két év múlva, 1916-ban a kincstári erdők főosztályának a vezetője.

A Kaán és a Bund házaspár

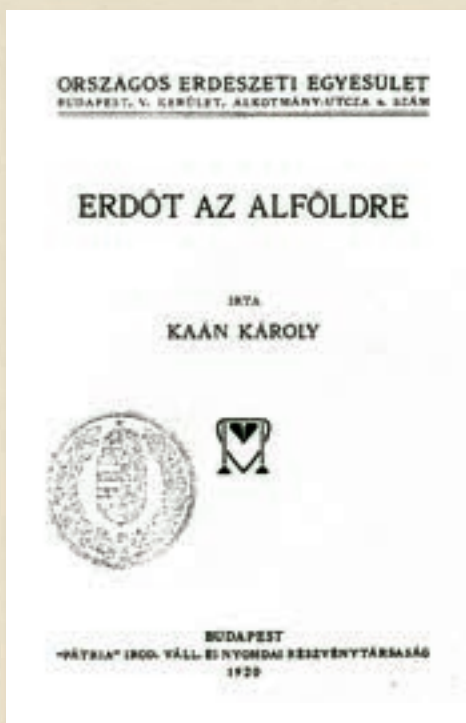
1919-ben Kaán Károly helyettes államtitkárt az erdő- és faügyek országos kormánybiztosává nevezték ki. A háborús időszak végétől már igen nagy fahiány keletkezett, s ezt a gazdasági, társadalmi és szakmai kihívást sikeresen oldotta meg.

1924-ben államtitkári címet kapott, de 1925-ben nyugállományba vonult. Gyakorlati, szervező, irányító munkássága befejeződött, azonban irodalmi tevékenysége egyre bővült, egymás után jelentek meg az Alfölddel foglalkozó munkái: a *Magyar Alföld*, *Az Alföld problémája*, az *Alföldi kérdések*, és visszatért a természetvédelemhez is. 1938-ban az Országos Természetvédelmi Tanács elnöke lett. 1940-ben, elhunyt előtt pár nappal az OEE tiszteletbeli tagjává választották.

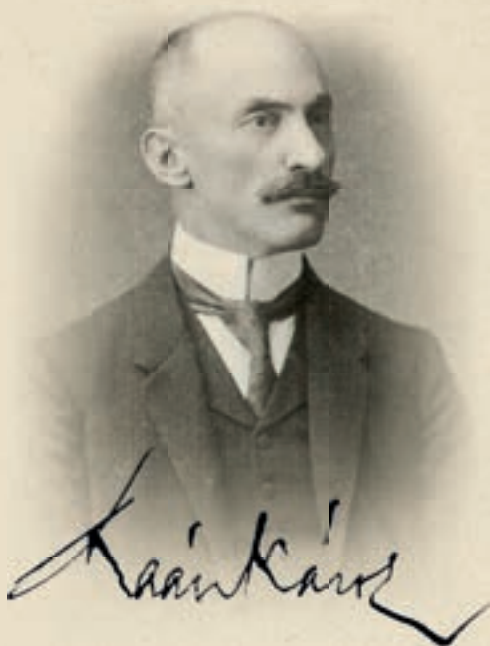
MUNKÁSSÁGA

A trianoni békeszerződés Magyar-ország erdeinek 84%-át vette el. Az első közt tiltakozott az igazságtalan diktátum ellen, de reál szakpolitikusként máris azon dolgozott, hogy miként lehet majd a jövőben előrelépni.

Már 1919-ben meghirdette az *Erdőt az Alföldre* programját, ezt követte az új hazai erdészeti politika kidolgozása és megvalósítása. Trianon sok erdész szakemberben levertséget, fásultságot okozott, hiszen a szakmák sorában a legtöbbet az erdészet veszítette. Kaán érdeme, hogy felrázta a magyar erdészeket, munkára ösztönözött, programot, feladatot adott.

Erdőt az Alföldre 1920. címlapja

Kaán Károly
42 éves korában (FD)

Kaán Károly erdészetpolitikai fel-fogása, amely az egész 20. század folyamán éreztette hatását, alapvetően befolyásolta az erdőgazdálkodást, a tudománypolitikát, azon keresztül a szakoktatást és a kutatást is.

Az Országos Erdészeti Egyesület még az első világháború előtt Kaán Károlyt bízta meg egy átfogó erdészetpolitikai mű megírásával. Az *Erdőgazdaság-politikai kérdések* című könyve a történelem kerekének fordulásai miatt csak 1920-ban jelent meg.

A nevével fémjelzett új erdészeti politika legfontosabb irányelve az ország erdősültségének növelése volt, elsősorban a fátlan Alföldön végzendő erdőtelepítések és fásítá-

sok által. Továbbá célja volt a megmaradt erdők védelme, a bennük folytatott gazdálkodás korszerűsítése, a szakszerűség fokozása, a fahozam növelése fokozott állami ellenőrzés mellett.

A háború utáni nehéz gazdasági helyzetben Kaán Károly munkásságának eredményeként születtek meg azok az erdészeti törvények, utasítások, melyek az új erdészeti politika megvalósításához kellettek. Először az 1920. évi erdőrendezési utasítás, majd legnagyobb alkotása, az alföldi erdők telepítéséről és fásításáról szóló 1923. évi XX. tc. és az erdészeti igazgatásról hozott 1923. évi XVIII. tc., az Országos Erdei Alapról szóló 1923. évi XX. tc., valamint az erdőbirtokhitelről kiadott 1924. évi XXI. tc.

A trianoni válságos időszakból Kaán Károly vezető egyénisége, alkotó szelleme, alapos és felkészült szakmai tudása eredményesen mutatott kiutat az erdészeti ágazat számára.

Kaán Károly politikai eszményképe Széchenyi István gróf volt, nagyméretű arcképe az íróasztala felett függött. Az ő nemzetépítő terveit akarta folytatni. Széchenyi terveiben központi helyet foglalt el a magyar Alföld kérdésköre, a térség gazdasági-kulturális-szociális fejlesztése, az ökológiai

viszonyok rendezése, a mezőgazdálkodás és a vízgazdálkodás harmóniájának megteremtése. Kaán Károly később az akadémia levelező tagjaként határozottan bírálta Érkövy Adolf nézeteit, aki nem tulajdonított jelentőséget az Alföldön az erdőnek.

Kaán humánökológus szemléletű erdészeti politikája a „legnagyobb magyar”, Széchenyi István gróf reformeszméiben gyökerezik. Nem véletlen, hogy az Akadémián 1925-ben *Gróf Széchenyi István és a Nagy Magyar Alföld* címmel tartott előadást, ahogy az sem, hogy székfoglaló előadásának címe a *Változások a Nagy Magyar Alföld képén* volt. Kaánt 1924-ben választották meg az akadémia levelező tagjának Mágocsy-Dietz Sándor és Tuzson János professzorok javaslatára.

A Magyar Tudományos Akadémia első évszázada című kétkötetes könyv az intézmény alapításának századik évfordulója alkalmával tartott előadásokat publikálta. Az erdészeti tudományok képviselőjeként a 22. előadást Kaán Károly írta *A Magyar Tudományos Akadémia és az erdőgazdasági tudományok* címmel.

Tudományos munkája elismeréseként a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Soproni Erdőmérnöki Kara 1938-ban felterjesztette a műszaki tudományok tiszteletbeli doktora címre, amit a minisztertanács is elfogadott.

Kaán Károly a magyar erdőgazdálkodás nagy reformere volt. Szívós elméleti előkészítő munka után, erős akarattal, tíz év alatt vezette be a kincstári erdőkben a belterjes, házi erdőgazdálkodási formát, melynek lényege az volt, hogy nem tövön, nem lábon kell eladni az erdőt, hanem az erdészet termelje ki, dolgozza fel a fát, és adja is el.

Saját út- és vasúthálózat kiépítését is javasolta az erdők feltárása érdekében. A szakmai érvek mellett igen jelentős gazdasági-társadalmi eredménynek ítéelhetjük, hogy ennek köszönhetően egy-egy vidéken számos új munkahely teremtdött.

Kaán Károly szintézisre törekvése jól tükröződik abban, hogy egyidejűleg tudott dolgozni elméleti szaktudósként és mint állami alkalmazott a gyakorlati végrehajtás területén is.

A hazai természetvédelem alapelveit kidolgozó Kaán Károly a mai természetvédők példaképe. Útmutatót jelent számunkra a 21. században is. Kidolgozta a természetvédelem szervezetét és a védelemhez szükséges in-

tézkedéseket, amelyek *A természetvédelem és a természeti emlékek fenntartásának kérdéséhez* című művében jelentek meg.

Természetvédelmi kormánybiztosi irányításával 1058 védendő természeti érték került összeírásra, majd felterjesztésre 1914-ben. A háború végéig ez 1184-re nőtt. Európai színvonalú természetvédelmi törvény és szervezet létrehozását tervezte, készítette elő, de a világháború kitörése ezt megghiúsította. Ezzel és a későbbi nagy jelentőségű műveivel lerakta a honi természetvédelem alapjait.

1931-ben a Magyar Tudományos Akadémia megbízásából írta meg a *Természetvédelem és természeti emlékek* című igen alapos, 313 oldalas, 110 fotóval illusztrált könyvét, amelyben összefoglalta a természetvédelem fogalmát, legfontosabb feladatait. Legmaradandóbb számunkra az adattár, amelyben részletesen leírta a védelemre javasolt természeti emlékeket. Nagy siker volt a könyv és ez a mai természetvédelem egyik alapforrása. Nagy eredménynek értékelhetjük, hogy ezeket az emlékeket 1990-ig sikerült védetté nyilvánítani.

*A Természetvédelem és a Természeti emlékek című könyv (1931)
külső és belső címlapja (Fotó: Szakács László)*

Igen jelentős jogalkotói munkássága is, számos jogszabály kötődik a nevéhez. Az erdőkről és a természet védelméről szóló 1935-ös törvény előkészítésében igen aktívan vett részt, ami fordulópontot jelentett mind az erdészeti, mind a természetvédelmi ágazatban. E törvény például lehetővé tette, hogy a természeti értékek védelmében az állam területeket sajátítson ki.

1938-ban elvállalta az akkor alakult Országos Természetvédelmi Tanács elnöki tisztét.

Összetett, átfogó módon vizsgálódott, kutatott. Az Alföldről szóló könyveit, tanulmányait olvasva érzékelhető, hogy milyen alaposággal készültek írásai, és a sok apró részletből hogyan építette fel megállapításait, következtetéseit. A *Magyar Alföld* című műve 1927-ben, *Az Alföld problémája* 1929-ben jelent meg.

Igen határozottan fellépett a tarvágások ellen, és a természetes felújítást javasolta előtérbe helyezni. Ezen belül külön figyelmet érdemelnek a szálalóvágásos gazdasági eljárásról írt gondolatai. Mint a magyar erdészet vezetője ezt hivatalból is szorgalmazta rendeletekkel és határozott utasításokkal, ajánlásokkal. Az új, 1920. évi erdőrendezési utasítás a tarvágásos helyett a szálalásos gazdálkodást írta elő. A Kaán-féle szálalóvágásos eljárást azonban csak néhány helyen vezették be a gyakorlatban, az új módszerek nehezen terjedtek el.

Elsők közt és igen erélyesen lépett fel a túlzott akácosítás ellen. Tudott arról, hogy Zalában, Somogyban, Nógrádban és Hevesben gyönyörű tölgyesek és bükkösök helyére ültették az akácot. Azonban ebben is reálpolitikus volt, mert az Alföld megfelelő helyein – vízmosásokban, kopárokon és szélvédő pásztaiként – elképzelhetőnek tartotta telepítését.

Az 1920 előtti állami erdészeti szervezetet, igazgatást igen alaposan és kritikusan elemezte, és meglepő volt a következtetése: „*A szervezet nem vált be.*” Nevéhez fűződik az állami erdészeti szolgálat megreformálása, amit törvénybe is foglaltak.

Igen bátor, néha éles hangvételű kritikai elemzéseket végzett a korabeli erdészeti és társadalmi viszonyokról. Példaként említenénk a vármegye politikai-gazdasági-családi-magán- és közérdek-képviselőinek összefonódását, amelyet élesen bírált.

Történelmi távlatokban tudott gondolkodni, programokat, terveket készíteni annak ellenére is, hogy sokan nem értették meg, pedig az idő őt igazolta.

Példaként állhat előttünk megújulásra való képessége is. A trianoni gyász, az államerdészet éléről való távozása sem keserítette el, hanem még nagyobb munkára serkentette.

Az Európai Unió közös törvényei előzményének tekinthetjük Kaán Károlynak azt az elképzelését, hogy az erdők fenntartását, megóvását nemzetközi szerződésekkel kell garantálni. A 1925-ben Grenoble-ban, a nemzetközi erdőgazdasági kongresszuson e javaslatát elő is terjesztette. Szorgalmazta a szomszéd államokkal való jó kapcsolatot. Felismerte, hogy a Kárpát-medencében élők mennyire egymásra vannak utalva.

Ma is példaértékű, úttörő jellegű gazdaság- és erdőszettörténeti kutatásokat végzett. Az erdőszettörténet egyik első magalapozója volt. Utalhatunk Decrett József munkásságának felkutatására vagy Zólyom vármegye erdeit bemutató közleményére.

Az újabb dokumentumok alapján elmondhatjuk, hogy szülőhelyének, Zala megyének az erdőgazdálkodását nagy érdeklődéssel figyelte, többször közvetve és közvetlenül is segítette. Főként a házi kezelést, a belterjes erdőgazdálkodást és a megfelelő létszámú szakember tartását szorgalmazta. Nem támogatta a fakitermelő cégeket. Érdekes módon Kaán Károly eszméit, erdőgazdálkodás-politikáját legjobban a herceg Esterházy-hitbizomány erdeiben valósították meg.

A 19. század végén elsők közt ismerte fel, hogy az erdőknek a gazdasági nyereségen kívül közjóléti, turisztikai és egészségvédelmi hasznuk is van. *„A közönség, mely a legkedvesebb órákat éli az erdőben, hova-tovább jobban becsüli meg fáit. [...] Megszületik ekként az erdő kultusza, mely az erdőgazdaság felvirágzásával együtt első feltétele az erdős vidék jólétének s az erdők fenntartásához fűződő államgazdasági érdekek biztosításának.”* Ezzel az erdők többcélú hasznosításának a lehetőségét vázolta fel.

Újszerű gondolata volt, hogy a Balaton kopár partvidékét és környékét be kell fásítani. Egy balatoni erdőkoszorú telepítését is felvetette, hogy kellemesebb legyen a nyaralás, és hogy az erdő megóvja az üdülőket, valamint a mezőgazdasági területeket is a kellemetlen szelek hatásától.

Az erdők megóvása érdekében igyekezett az állami felügyeletet a magán-erdőbirtokokon is bevezetni. Ahogy írta: *„Az évszázados fatőke eltékozlása évszázadra kiható súlyos következményekkel jár, ezért a fatőke okszerű használatát jogkorlátozó állami szabályozással kell biztosítani.”* Ezt az

*Kaán Károly
időskori fényképe (FD)*

elvet tartalmazó törvénytervezetét a magán-erdőbirtokosok ellenállása miatt nem tudta az Országgyűlés elé terjeszteni. Kaán ebben élete legfőbb törekvésének elgáncsolását látta.

A személye ellen irányuló másik támadás abból adódott, hogy a háborús időben meghozott kivételes törvényeket a békeidőben is alkalmazta. Ez lehetőséget adott a kezébe, hogy a magánerdők gazdálkodását fokozottabban ellenőrizze. Pontosabban a fáhasználatokat és az erdő művelési ág változását engedélyhez kötötte, a földvásárlást is korlátozta az állam elővásárlási jogával. Ez volt az első jelentős állami beavatkozás a magánerdők gazdálkodásába.

Dr. Oroszi Sándor kivételével senki sem idézte Kaán Károly nézetét a vadászat és az erdő viszonyáról. Pedig ezek a 21. században is érvényesek: *„Mert a miként nem képzeljük, hogy az erdész hivatásának örömteljes odaadással éljen akkor, ha éppen neki a ténykedését legjobban lelkesítő szórakozás, a vadászat tiltva van, azonképpen nem helyeselhetjük, ha valaki vadászszenvedélyétől elvakítva az erdőt és éppen az állam erdejét és az abban űzött gazdaságot főleg a vad és nem az okszerű államgazdaság szempontjából látja elsősorban fontosnak.”*

Sokat tett az erdészeti felsőoktatás reformjáért, annak rendszerét a műegyeteméhez hasonlította. Gondoskodnunk kell arról, *„...hogy erdőgazdasági szakoktatásunkat modern alapokra helyezzük, s ezzel módot adjunk fiataljainknak, hogy a változott viszonyok között felmerülő nehéz gazdasági problémáink megoldására, a lehetőségek szerint kiképezhessék.”* Fiatal, tehetséges oktatókat pártolt, akik később meghatározó professzorok lettek.

Kaán Károly már 1904-ben a mai erdészeti technikumokhoz hasonló iskola felállítását szorgalmazta. Az alsó erdészeti szakoktatás mellett egy középszintűt is létre kívánt hozni. Rá jellemző alapossgal, négy alkalommal igen behatóan foglalkozott e témával, és jelentős, két évig tartó részletes vitát indított el.

Szakmai tudását, felkészültségét az is fémjelzi, hogy négy egymással szembenálló politikai rendszer is igényt tartott munkájára, és fel sem merült eltávolítása az erdészet éléről. Bizonyára céltudatos vita- és tárgyalókészsége, kompromisszumkeresése is közrejátszott ebben.

Külön figyelemre méltó, hogy Kaán Károly időtálló tudományos tevékenységét, munkásságát az egymástól alapvetően különböző társadalmi rendszerek egyformán felismerték, megbecsülték és értékelték.

Figyelmeztetőleg hat számunkra dr. Oroszi Sándor értékelése: *„Kaán Károly öröksége keresi az örökösöket. Keresi az államot, amelyik anyagi áldozatokat hoz a természet megóvására, kutatására és értékek továbbadására. Keresi a társadalmat, amelyik okos törvényeivel, önmagát is korlátozva, biztosítja a jövő nemzedék természetéhez való jogát. Keresi azokat az embereket, akik példát mutatnak, és megtanítanak a természettel való együttélésre.”*

Kaán Károly érdeme, hogy az erdészet ügyét összekapcsolta más rokon szakmákkal. Az erdészet–természetvédelem–vízgazdálkodás–mezőgazdaság és a vidéken élő lakosság organikus kapcsolatrendszerének megvalósítását szorgalmazta. A modern, ökológiai szemléletű erdőgazdálkodás előfutára volt.

Erdészek, természetvédők, az Alföldet kutató szakemberek, vízügyesek, tudósok és gazdaságpolitikusok együttes adóssága, hogy eddig nem jelent meg egy egységes, átfogó, mindenre kiterjedő Kaán Károly-monográfia, életrajz.

Emlékét őrzi az Országos Erdészeti Egyesület által 1985-ben alapított Kaán Károly-emlékérem, több szobor, emléktábla, kilátó, forrás. A legújabb Kaán Károly-emléket, amely a mai Szlovákiában, a Vidra-völgyben található, Király Pál fedezte fel s méltatta. Öt óriás szikla jelzi a legnagyobb szlovák (!) erdészek emlékét. Köztük van Kaán Károly is Decrett József, dr. H. D. Wilcens, Greiner Lajos, Rowland Vilmos társaságában. Kárpát-medencei közös múltunkat itt érthetjük meg.

Kaán Károly életművének elismeréseként Magyar Örökség-díjat kapott. Élete és munkássága a nemzeti Aranykönyv része lett. A Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében, 2012. szeptember 22-én került sor a díj átadására.

Az erdészek és a természetvédők is szakterületük kimagasló alakjának tekintik Kaán Károly erdőmérnök tudóst, tisztelettel őrzik emlékét és eszméit. Szakmai tevékenységével, irodalmi munkásságával számottevően hozzájárult a mai magyar erdészet, a környezet- és természetvédelem kialakításához.

A magyar erdészet nagy formátumú, széles látókörű vezetőjének gazdag munkássága, szorgalmas, pontos, határozott, de mélyen emberséges egyénisége erőt ad a ma problémáinak megoldásához is.

KAÁN KÁROLY ÉS AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

1888-ban lépett be az Egyesületbe, 1912-től 1923-ig tagja volt az OEE igazgató választmányának, amely az Egyesületet és az *Erdészeti Lapokat* is irányította.

Az OEE 1899-ben pályázatot írt ki a megüresedett titkári állásra. Kaán Károly is jelentkezett, azonban az 1899. december 9-én megtartott választmányi ülésen Bund Károly lett a győztes.

Az első világháború végén az Országos Erdészeti Egyesület súlyos anyagi és szervezeti válságba került. Már a háború utolsó időszakában is jelentkeztek gondok. Drasztikusan lecsökkent a taglétszám, s az elcsatolt területek kiestek az egyesület vonzásából. Az OEE rendkívüli közgyűlésén 1920. május 29-én második alelnökké Kaán Károly helyettes államtitkárt, az erdő- és faügyek országos kormánybiztosát választották meg. A válságos helyzetben megválasztása után Kaán Károly és Bund Károly titkár az egyesület anyagi helyzetének javítása érdekében – az igazgató választmány határozatának megjelölően – levélben fordult az ország erdőbirtokosaihoz

rendkívüli támogatásukat kérve. A levél érdekessége, hogy az erdőfelügyelőségeknek küldték ki, hogy továbbítsák a birtokosoknak. Hatására az erdőbirtokosok sorban küldték a nagyobb adományokat, amelyek az Egyesület anyagi helyzetében lényeges javulást idéztek elő. 1940-ben az OEE tiszteletbeli tagjává választották.

KAÁN KÁROLY CÍMEI, ELISMERÉSEI

Címei

Kaán Károly okleveles erdőmérnök
A Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja
Földművelésügyi államtitkár
A József nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának tiszteletbeli doktora
Az Országos Erdészeti Egyesület tiszteletbeli tagja
Az Országos Természetvédelmi Tanács elnöke
A Magyar Mérnök Tanács tagja
A Suomen Metsätiät Selliunen Seneura (Finn Erdészettudományi Társaság) tiszteletbeli tagja
A Magyar Cserkész Szövetség – Cserkész Nagytanács és Országos Intézőbizottság tagja
A Magyar Turista Szövetség társelnöke

Kitüntetései

A Magyar Érdemrend Középkeresztjének csillaga
A Magyar Érdemrend Középkeresztje
Az Osztrák Császári Vaskoronarend III. osztálya
A Hadikereszt polgári érdemekért II. Osztálya
Katonai jubileumi kereszt
Jubileumi Emlékérem

Egyéb elismerései

Közreműködők Érme – 1896. évi Ezredéves Országos Kiállítás
BORÚRA DERŰ Magyar Tudományos Akadémia Emlékérem
A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank jutalma (1922)
A Báró Kornfeld Zsigmond Alapítvány díja (1928)
Vitéz József Alapítvány díja (1931)
A Weiss Fülöp Alapítvány díja (1932)
Serbán János jutalma (1940)
A Magyar Mérnök és Építészegylet Nagydíja
Herman Ottó-emlékérem – a Magyar Ornitológusok Szövetsége
dísztagemlékére
A 70 éves Balogh Jenőnek Tisztelői és Barátai emlékére
Gyulai Pál 1930 emlékére – a GYULAI ebédek vendégei

KAÁN KÁROLY IRODALMI MUNKÁSSÁGÁNAK TELJES JEGYZÉKE

1. ÁTALAKULÁSOK AZ ERDEI TERMÉKEK
SZÁLLÍTÓESZKÖZEIBEN.
Az Országos Erdészeti Egyesület által jutalmazott mű. *Erdészeti Lapok*
1899. XL., 1278–1290. o. Különlenyomat készült 1900-ban, a Pátria
nyomdában.
2. A TENYÉSZET MEGINDULÁSÁNAK MESTERSÉGES ELHA-
LASZTÁSA ÜLTETÉSRE SZÁNT CSEMETÉKNÉL.
Erdészeti Lapok 1900. III., 143–153. o.
3. HASSELMANN – FRANCIA MŰÉPÍTÉSZ ÁLTAL FELTALÁLT ÉS
SZABADALMAZOTT ÚJ FATELÍTÉSI MÓDRÓL.
Erdészeti Lapok 1900. IV., 249–302. o.
4. KÉPEK A JAPÁN ERDŐGAZDASÁGBÓL.
Erdészeti Lapok 1900. IX., 805–808. o.

5. A HELYIÉRDEKŰ VASUTAK ERDŐGAZDASÁGI JELENTŐSÉGE.
Erdészeti Lapok 1901. 12–21. o.
6. A MAGYAR KESKENYVÁGÁNYÚ VASUTAK ORSZÁGOS
HÁLÓZATA.
Erdészeti Lapok 1901. V., 475–483. o.
7. A GARAM ÁRADÁSA ZÓLYOM VÁRMEGYE VÍZKÖRNYÉKÉN,
1899. V. 8–12. között. Adatok a Zólyom vármegyei kincstári erdőbirtok
gazdasági történetéhez.
A szerző kiadása. Besztercebánya, 1901. (24 oldal, 8 kép, 4 grafikus
rajz), Machold F. Nyomda
8. A NYILVÁNOS FORGALMÚ VÍZIUTAK ERDŐGAZDASÁGI JE-
LENTŐSÉGE.
Erdészeti Lapok 1901. VI., 543–550. o. Különlenyomat, Pátria nyomda,
26 633 sz.
9. A HEGYVIDÉKI ERDŐGAZDASÁG SZEREPE A NEMZET HÁZ-
TARTÁSÁBAN.
A szerző előadása az OEE-ben 1901. május 4-én. *Erdészeti Lapok* 1901.
VI., 660–682. o. Különlenyomat, Pátria nyomda, 26 859 sz.
10. AZ ERDÉSZET TECHNIKUS JELLEGÉRŐL.
Erdészeti Lapok 1901. X., 1013–1023. o.
11. A KÜLFÖLD ERDŐGAZDASÁGI BERUHÁZÁSAI
Erdészeti Lapok 1901. XII., 1183–1201. o.
12. AUSZTRIA ERDŐGAZDASÁGI BERUHÁZÁSAI.
Erdészeti Lapok 1902. I., 46–67. o.
13. BEKSICS NEMZETI POLITIKÁJA ÉS A MAGYAR ERDŐK.
Erdészeti Lapok 1902. III., 372–381. o.
14. A POSTAKARÉKPÉNZTÁRI CHEQUE FORGALOM
AZ OSZTRÁK ÁLLAMI ERDŐGAZDASÁG
SZOLGÁLATÁBAN.
Erdészeti Lapok 1902. III., 398–400. o.
15. NEMZETI AKCIÓ ÉS ERDŐGAZDASÁG.
Erdészeti Lapok 1902. IV., 477–495. o. Különlenyomat, Pátria nyomda,
30 444. sz.
16. ÚT-E, VAGY VASÚT?
Erdészeti Lapok 1902. VI., 655–667. o.

17. A BÜKK TÜZIFA TARTÓSSÁGÁNAK ÉS KELENDŐSSÉGÉNEK KÉRDÉSÉHEZ.
Erdészeti Lapok 1902. IX., 1015–1030. o.; X., 1167–1173. o. és XI. 1285–1290. o.
18. A KÜLFÖLDI ERDŐMUNKÁSOKRÓL.
Erdészeti Lapok 1903. IV., 329–335. o.
19. A SCHWARZWALD SZÁLALÓ VÁGÁSOS HASZONFA GAZDASÁGA.
Erdészeti Lapok 1903. V., 448–468 o., az OEE különkiadása.
20. VEZÉRELVEK A FELTÁRT ERDŐK FELÚJÍTÁSÁNÁL.
Erdészeti Lapok 1903. VI., 523–531. o.
21. ÁLLAMI BERUHÁZÁSOK.
Erdészeti Lapok 1903. VII., 609–619. o.
22. FAÉRTÉKESÍTÉS A MAGYAR HEGYVIDÉKEN.
Erdészeti Lapok 1903. XI., 1023–1044. o.
23. HEGYVIDÉKÜNK GAZDASÁGI ÉRDEKEI ÉS A FAÉRTÉKESÍTÉS KÉRDÉSE.
Erdészeti Lapok 1903. XII., 1123–1162. o.
24. FAÉRTÉKESÍTÉSÜNK ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEINK A HEGYVIDÉKEN.
A szerző különkiadása. Pátria Nyomda, 1904, 4179. sz., 45 o.
25. A KINCSTÁRI ERDŐGAZDASÁGOK VADÁSZATÁNAK HASZNOSÍTÁSA.
Erdészeti Lapok 1904. II., 111–122. o.
26. A VADÁSZAT HASZNA A KINCSTÁRI ERDŐGAZDASÁGOKBAN.
Erdészeti Lapok 1904. III., 192–199. o.
27. ALSÓ ERDÉSZETI SZAKOKTATÁSUNK KÉRDÉSÉHEZ.
Erdészeti Lapok 1904. IV., 276–294. o. és V., 356–374. o.
28. A FAÉRTÉKESÍTÉS A FRANCIA ERDŐGAZDASÁGBAN.
Erdészeti Lapok 1904. VI., 481–495. o.
29. A FAÉRTÉKESÍTÉS A NÉMET ERDŐGAZDASÁGBAN.
Erdészeti Lapok 1904. VII., 560–571. o.
30. A NÉMET RENDSZERŰ FAÉRTÉKESÍTÉSI ELVEK ALKALMAZÁSA.
Erdészeti Lapok 1904. VIII., 643–654. o.

31. KÜLFÖLDI ERDŐGAZDASÁGOK FAÉRTÉKESÍTŐ ELJÁRÁSAI.
Az Országos Erdészeti Egyesület különkiadása. Pátria Nyomda, 46 o.
32. A FENYŐ ÉPÜLETIFA TARTÓSSÁGÁNAK KÉRDÉSÉHEZ.
Erdészeti Lapok 1905. III., 227–251. o.
33. ERDŐGYÉRÍTÉS.
Erdészeti Lapok 1905. VIII., 623–680. o.
34. ALSÓ ERDÉSZETI SZAKOKTATÁSUNK ÚJJÁSZERVEZÉSÉNEK
PROBLÉMÁI.
Erdészeti Lapok 1905. IX., 771–796. o.
35. ALSÓ ERDÉSZETI SZAKOKTATÁSUNK REFORMKÉRDÉSEI.
Erdészeti Lapok 1905. X., 882–904. o.
36. HÁZILAGOS ERDŐGAZDÁLKODÁS.
Erdészeti Lapok 1907. I., 1–9. o.
37. AZ ERDŐTAROLÁSI JOG TELEKKÖNYVI BIZTOSÍTÁSA.
Erdészeti Lapok 1907. X., 585–595. o., valamint az OEE
különkiadásában: Budapest, Pátria Nyomda.
38. A GAZDASÁGI ÉRDEKKÉPVISELET ERDÉSZETI
JELENTŐSÉGE.
Erdészeti Lapok 1907. XX., 1223–1243. o.
39. MEZŐ- ÉS ERDŐGAZDASÁGI ÉRDEKKÉPVISELET.
Erdészeti Lapok 1907. XXI., 1281–1296. o.
40. AZ ADÓREFORM TÖRVÉNYJAVASLATA ERDŐGAZDASÁGI
MEGVILÁGÍTÁSBAN.
Erdészeti Lapok XXIV., 1427–1437. o.
41. A BESZTERCEBÁNYAI KINCSTÁRI GEREB.
Erdészeti Lapok XXIV., 1109–1121. o.
42. A TERMÉSZETI EMLÉKEK FENNTARTÁSA.
A Földművelésügyi Minisztérium különkiadása. Budapest,
Pallas Nyomda, 1909, 56 o.
43. ERDŐGAZDASÁGI EREDMÉNYEK ÉS AZOK GAZDASÁGPOLI-
TIKAI KÖVETKEZÉSEI.
Erdészeti Lapok 1911. I., 34–70. o.
44. HÁZIKEZELÉS.
Erdészeti Lapok 1911. VII., 446–455. o.

45. SELMECBÁNYA VÁROS ERDŐGAZDASÁGI ELJÁRÁSAI
KÖRÜL.
Erdészeti Lapok 1911. XVIII., 916–935. o.
46. DECRET JÓZSEF ÉLETE ÉS ERDŐGAZDASÁGI
TEVÉKENYSÉGE. Adalék a magyar erdőgazdaság történetéhez.
Erdészeti Lapok 1912. VI., 257–307. o. Különlenyomat. Pátria Nyomda,
122 057/6. sz.
47. ÁLLAMERDÉSZETI KÖZIGAZGATÁS A NYUGATI
ORSZÁGOKBAN.
Erdészeti Lapok 1913. IV., 153–180. o.
48. LEVÉL A SZERKESZTŐHÖZ!
Erdészeti Lapok 1914. L., 41–48. o.
49. A TERMÉSZETVÉDELEM ÉS A TERMÉSZETI EMLÉKEK
FENNTARTÁSÁNAK KÉRDÉSEIHEZ.
A Földművelésügyi Minisztérium különkiadása. Pátria Nyomda, 1914.,
56 o.
50. ERDŐT AZ ALFÖLDRE!
Köztelek XXIX. évf. 22. sz., 1919. december 20.
51. ERDŐT AZ ALFÖLDRE!
Az Országos Erdészeti Egyesület különkiadása. Pátria Nyomda, 1920., 12 o.
52. EDDIGI ERDŐGAZDASÁGI POLITIKÁNK.
Erdészeti Lapok 1920. III–IV., 41–79. o.
53. JÖVŐ ERDŐGAZDASÁGI POLITIKÁNK FELADATAI.
Erdészeti Lapok 1920. V–VI., 97–125. o.
54. A HEGYVIDÉK ERDŐSÉGEI, TERÜLETI INTEGRITÁSUK
ÉS A GAZDASÁGI EGYSÉG KÉRDÉSÉBEN.
Köztelek 1920., XXX. évf. 5. sz., 67. o.
55. AZ ERDŐPUSZTÍTÁS KÖZIGAZGATÁSI JELENTŐSÉGE.
Erdészeti Lapok 1920. VII–VIII., 141–151. o.
56. A NEMZETI ERDŐVAGYON KÖZGAZDASÁGI JELENTŐSÉGE.
Erdészeti Lapok 1920. IX–X., 176–189. o.
57. „ELVÉGEZTETETT”
Erdészeti Lapok 1920. XI–XII., 203–204. o.
58. ERDŐGAZDASÁG-POLITIKAI KÉRDÉSEK.
A Magyar Tudományos Akadémia Pesti Magyar Kereskedelmi Bank-

- jutalmával díjazott munka. I. kiadás. A szerző különlenyomata. Pátria Nyomda, 1920., 101 o.
59. ERDŐGAZDASÁG-POLITIKAI KÉRDÉSEK.
II. kiadás. 1923. Kivonatos ismertetéssel.
60. SZÁLALÓVÁGÁSOS GAZDASÁG LOMBERDŐBEN.
Erdészeti Lapok 1921. XXIII–XXIV., 423–431. o.
61. SARJERDŐ-VESZEDELEM.
Erdészeti Lapok 1922. III–IV., 55–63. o.
62. AZ ERDÉSZETI TECHNIKA ORSZÁGOS KÉRDÉSEIBŐL.
A szerző előadása 1922. március 4-én a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége közgyűlésén. *Erdészeti Lapok* 1922. VII–VIII., 106–120. o.
63. ERDŐGAZDASÁGI PROBLÉMÁK.
A szerző előadása 1923. január 9-én az OEE-ben. *Erdészeti Lapok* 1923. I., 2–19. o.
64. A GAZDASÁGI ELJÁRÁSOK MEGNEVEZÉSEI ÉS EGYEBEK.
Reflexió Róth Gyula főiskolai tanár előadására. *Erdészeti Lapok* 1923. VII., 246–253. o.
65. ERDŐGAZDASÁGI PROBLÉMÁK ÉS AZOK MEGOLDÁSA.
A szerző kiadása. Stádium Nyomda, 1923., 42 o.
66. VÁLTOZÁSOK AZ ALFÖLD KÉPÉN!
Székfoglaló előadás az MTA ülésén. *Magyar Alföld* I.
67. ERDŐBIRTOKHITEL.
Köztelek 1925. XXXV. évf., 92. sz., 1391. o.
68. GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN ÉS A NAGY MAGYAR ALFÖLD.
Az MTA centenáriumi előadása 1925. október 19-én.
Az MTA különkiadása. Franklin Nyomda, 42 o.
69. FASOROK, PARKOK ÉS ERDŐK A MAGYAR VÁROSOK ÉS EGYÉB LAKOTT HELYEK KÖZEGÉSZSÉGÉNEK SZOLGÁLATÁBAN.
A szerző előadása a Közegészségi és Társadalompolitikai értekezleten 1926. október 24-én. Megjelent *Közegészségi feladataink* címen dr. Parasin – dr. Gortvai szerkesztésében.
70. AZ ERDŐK FENNTARTÁSÁNAK NEMZETKÖZI BIZTOSÍTÁSA.
Budapesti Szemle 1926., 2. füzet, 199–210. o.

71. A FÁK IS ÉLNEK!
Budapesti Hírlap 1926. április 11.
72. FASOROK. I–II. rész.
Budapesti Hírlap 1926. augusztus 15. és 18.
73. NEMZETI FELADAT.
Budapesti Hírlap 1926. augusztus 26.
74. A MI NAGY VESZEDELMÜNK.
Budapesti Hírlap 1926. szeptember 8.
75. A SZENT GELLÉRT-HEGY. I–II. rész.
Budapesti Hírlap 1927. január 23. és 25.
76. KIVÁGTAK EGY FÁT.
Budapesti Hírlap 1928. április 25.
77. A MAGYAR ALFÖLD JÖVŐJE. I–II. rész.
Budapesti Hírlap 1928. szeptember 8. és 16.
78. AZ ALFÖLD VESZEDELME.
Budapesti Hírlap 1928. szeptember 23.
79. ALFÖLDI SORS.
Pesti Hírlap 1928. szeptember 30.
80. AZ ALFÖLDI KÉRDÉS.
Pesti Hírlap 1928. október 14.
81. ALFÖLDI ERDŐK ÉS EGYEBEK.
Pesti Hírlap 1928. december 30.
82. A MAGYAR ALFÖLD. GAZDASÁGPOLITIKAI TANULMÁNY.
A Magyar Tudományos Akadémia Báró Kornfeld Zsigmond Alapítványa díjával jutalmazott munka. MTA, 1927., 351 o.
83. A MAGYAR ALFÖLD.
Kivonatos ismertetés. Készítette: dr. Madas András.
84. A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ÉS AZ ERDŐGAZDASÁGI TUDOMÁNYOK.
A szerző előadása az MTA ülésén 1928. február 20-án.
Az MTA különkiadása. Franklin Nyomda, 42 o.
85. AZ ALFÖLD PROBLÉMÁJA.
Az MTA Weiss Fülöp Alapítványa díjával jutalmazott munka.
A szerző kiadása. Dunántúli Egyetemi Nyomda, 1929., 116 o.

86. TERMÉSZETVÉDELEM ÉS TERMÉSZETI EMLÉKEK.
Az MTA Vitéz József Alapítványa díjával jutalmazott munka.
A szerző kiadása. Révai Nyomda, 1931., 313 o. (110 kép)
87. A TANYAGAZDASÁGOK PROBLÉMÁI.
Mezőgazdasági Közlöny 1931., 12. sz., 8. o.
88. A TERMÉSZET VÉDELMEBEN.
Természettudományi Közlöny 1932. III., 97–103. o.
89. AUSZTRIA MEZŐGAZDASÁGÁNAK EREDMÉNYEI.
Pesti Hírlap 1932. október 9.
90. ÉSZSZERŰ TAKARÉKOSSÁG ÉS NEMZETÉPÍTŐ MUNKA.
Mezőgazdasági Szemle 1932/5. sz., 11. o.
91. TELEPÜLÉSEK ÉS TELEPÍTÉSEK.
A szerző előadása a Magyar Gazdaszövetségben 1933-ban.
A szerző kiadása. Gergely Nyomda, 48 o.
92. AZ ALFÖLD CSAPADÉKVISZONYAI ÉS AZ ALFÖLDI
ERDŐTELEPÍTÉSEK.
Vízügyi Közlöny 1933. VII–XII., 16. o.
93. GAZDASÁGPOLITIKAI FELADATOK.
A szerző kiadása. Gergely Nyomda, 118 o.
94. ÁLLAMIGAZGATÁS ÉS MEZŐGAZDASÁGI
ÉRDEKKÉPVISELET.
Mezőgazdasági Közlöny 1936. I., 1. sz., 17. o.
95. ALFÖLDI KÉRDÉSEK. ERDŐK ÉS VIZEK AZ ALFÖLD
KÉRDÉSÉBEN.
A szerző kiadása. Stádium Nyomda, 1939., 420 o.
96. NATURSCHUTZ. MIT HINSICHT AUF DIE GESCHICHTE DER
UNGARISCHEN FORSTWIRTSCHAFT – ZEITSCHRIFT FÜR
WELTFORSTWIRTSCHAFT.
A szerző kiadása. Tharandt/SA Nyomda, 1939.
97. LEHET-E A MAGYAR ALFÖLDET ERDŐSÍTENI?
Válasz egy furcsa szakvéleményre.
Új Magyarság 1939. augusztus 13.
98. A MAGYAR TERMÉSZETVÉDELEM KÉRDÉSEI.
Elhangzott a Királyi Magyar Természettudományi Társulat ülésén 1940.
január 30-án, Földvári Miksa felolvasásában.

KAÁN KÁROLYRÓL SZÓLÓ IRODALOM

Molcsányi Gábor: Kaán Károly emlékezete.

Erdészeti Lapok 1941. XI., 4–12. o.

Madas András: Kaán Károly emlékezete.

Erdészeti Lapok 1958. XI., 401–405. o.

Lesenyi Ferenc: Kaán Károly szobrának felavatásához.

Erdészeti Lapok 1958. XI., 405–408. o.

Oroszi Sándor: Kaán Károly időszerűsége.

Erdészeti Lapok 1987. VII., 258–288. o.

Keresztesi Béla: Kaán Károly emléktáblájának felavatásához.

Erdészeti Lapok 1987. XI., 477–482. o.

Keszthelyi István: Kaán Károly természetvédelmi munkássága.

Erdészeti Lapok 1987. XI., 483–484. o.

Váradi Géza: Emlékezés Kaán Károly erdészeti munkásságára.

Erdészeti Lapok 1987. XI., 485–487. o.

Oroszi Sándor: Kaán Károly, a gazdaságpolitikus.

Erdészeti Lapok 1987. XI., 487–489. o.

Láng István: Kaán Károly munkássága.

Erdészeti Lapok 1992. VII–VIII., 197–200. o.

Farkas Lajos: Az erdők szerelmese. Kaán Károly erdőmérnök élete és munkássága. Budapest, 1996.

Szakács László: 140 éve született Kaán Károly. Emlékbeszéd a Farkasréti Temetőben. *Erdészeti Lapok* 2007. VII., 251–252. o.

Farkas Lajos: Kaán Károly 1867–1940–2007. OEE, Budapest, 2007.

Keszthelyi István: Kaán Károly. 1867 Nagykanizsa – 1940 Budapest. Laudáció, 2012.

Király Pál: Erdészeti emlékhely a Vidra-völgyben.

Erdészeti és Faipari Híradó 2017. március, 19. o.

Szakács László: 2017 – Kaán Károly-emlékév I. Kaán Károly családi gyökerei és küzdelmes ifjúsága.

Erdészeti és Faipari Híradó 2017. március, 16–17. o.

KAÁN KÁROLY EMLÉKÉT ŐRZIK

1. Nagykánizsán – szülővárosában –, a Hunyadi utcai szülőház homlokzatán emléktáblát helyeztek el 1959. november 10-én. A városrendezés során a házat lebontották, az emléktáblát a Zalaerdő őrzi.

2. Nagykánizsán emléktábla jelzi egykori iskoláját (ma Batthyányi Lajos Gimnázium) a Sugár utcai homlokzaton. Leleplezése 1992. május 22-én történt. Egy

másik emléktábla van az iskolán belül, több diáktárrsal együtt olvasható Kaán Károly neve is.

3. Kaán Károly elhunytakor a Magyar Tudományos Akadémia dízsírhelyet adományozott. Budapest, Farkasréti Temető 6/4. parcella, 1-150. sírhely.

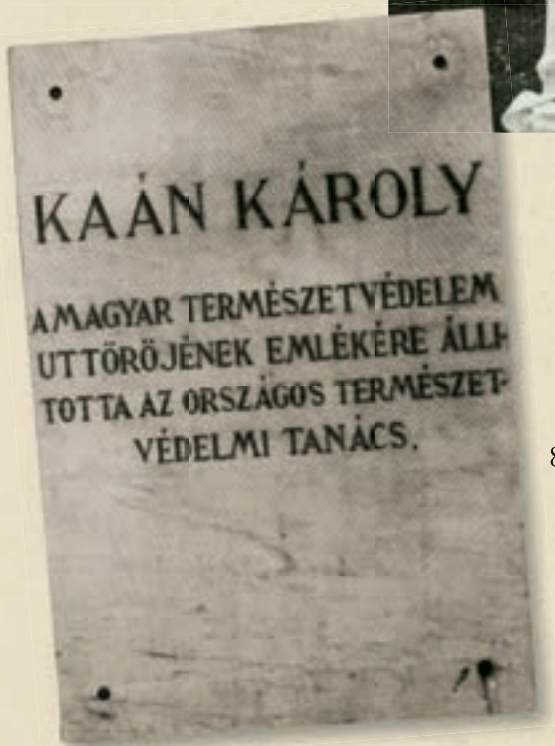
4. Kaán Károly-forrás
található a Bükk hegy-
ségben, Bükkszent-
lászló nyugati lejtőjén,
az Áfonyásban.

5. Kaán Károly-forrás
található a Pilis hegy-
ségben, a Visegrádtól
délre kanyarodó
Apátkúti völgyben,
a Kis-Kilián lábánál.

6. Kaán Károly mellszobrát avatták föl Püspökladányon 1958. október 2-án az Erdészeti Tudományos Intézet Szik-kísérleti telepén. A szobor Palotai Gyula szobrászművész alkotása.

7. Kaán Károly-emléktáblát helyeztek el a Balaton-felvidéken, a Szent György-hegy kőzsákjainál 1940 pünkösdjén, a Magyar Turista Szövetség gondozásában.

A tábla évek múltán megsemmisült, másik táblát a turista ház falára helyezett el 1963. május 19-én a Veszprém megyei természetbarát társadalom.

8. Kaán Károly és tudóstársai emléktáblája látható a Badacsonyan, a Rodostói turistaházon. Elhelyezte az Országos Természetvédelmi Tanács 1969. október 11-én.

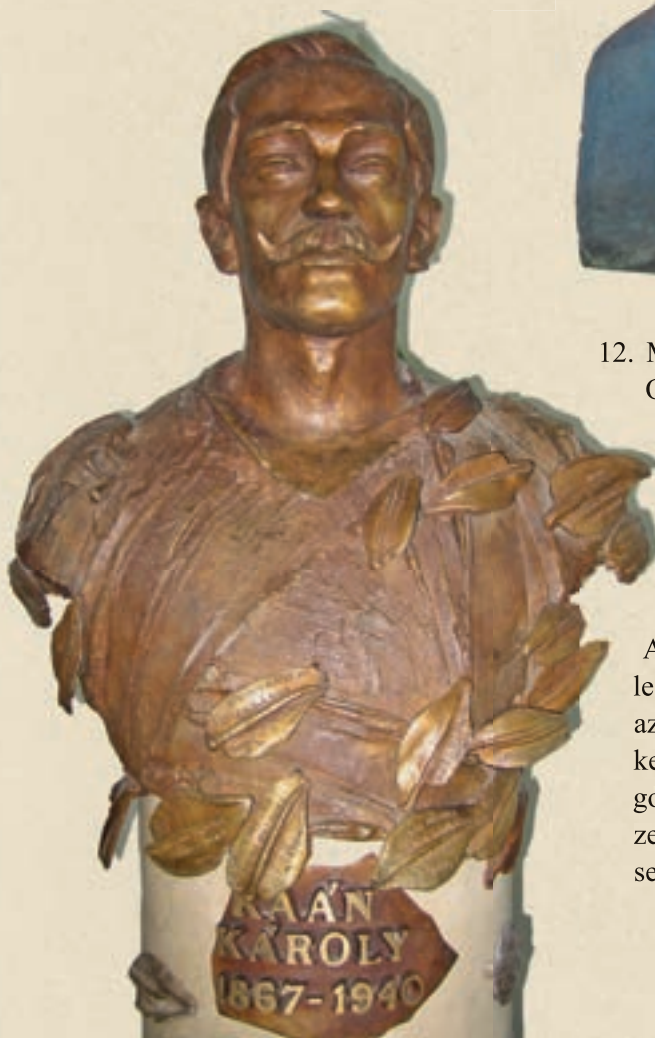
9. Kaán Károly- emléktáblát helyezett el az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal 1987. július 12-én a Budapest, XII. Költő utca 21. alatt lévő irodaház homlokzatára születése 120. évfordulójának emlékére.

10. Kaán Károly elhunytának 50. évfordulója emlékéül Kaán Károly-kilátó épült a Budai-hegység Nagy Hárshegy 454 méter magas csúcsán, a Pilisi Parkerdő Rt. Budapesti Erdészete gondozásában.

11. Nagykanizsán a Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság gondozásában 1998. május 22-én, a Múzeum tér parkjában Kaán Károly-mellszobrot lepleztek le. Alkotója: Szabolcs Péter szobrászművész. Az avatási ünnepségre az Országos Erdészeti Egyesület vándorgyűlése alkalmával és résztvevőivel került sor.

12. Mezőtúron a Kaán Károly Országos Természet- és Környezetismereti Verseny X. évi résztvevői avatták fel Kaán Károly mellszobrát. A szobor Győrfi Sándor szobrászművész alkotása.

A mellszobron bronz levelecskéken nevek olvashatók: az évente megrendezésre kerülő Kaán Károly Országos Természet- és Környezetismereti Verseny győzteseinek nevei.

13. Kaán Károly- emléktáblát helyezett el az Országos Erdészeti Egyesület egykori lakóháza, a Szilágyi Erzsébet fasor 10. városmajori homlokzatán.

14. Nagykánizsa keleti városrészén található a Kaán Károly utca.

15. Kaán Károly- (Karol Kaan) emlékkövet helyeztek el a Vidra völgyében, a legnagyobb szlovák erdészek közt.

